

Klimata aizsardzība pašvaldību līmenī: desmit punktu plāns celtniecības nozarei

Pieejams Passive House institūta izstrādātais *ieteicamo rīcību dokuments* par Passive House tehnoloģiju izmantošanu, lai veicinātu klimata aizsardzību celtniecības sektorā pilsētās un ciematos.

Klimata izmaiņas skar mūs visus. Lai efektīvāk varētu novērst klimata pārmaiņu cēloņu rašanos, nepieciešams ilgtermiņā ievērojami samazināt enerģijas patēriņu. Tas nozīmē pieejamās enerģijas efektīvu izmantošanu, izvirzot enerģijas taupīšanu kā prioritāti.

Pilsētām un vietējām pašvaldībām ir ļoti svarīga loma klimata aizsardzībā vietējā līmenī, individuāli, katram ciemam, katrā reģionā.

Vidēji 40% no kopējā enerģijas patēriņa rūpnieciski attīstītajās valstīs tiek tērēts tieši ēkām. Tāpēc būtiski uzlabojot energoefektivitāti ēkās, ievērojama ietekme būs vispārējam novērtējumam saistībā ar enerģijas patēriņu pilsētās, pašvaldībās un rajonos. Ēku kalpošanas ilgā laika perioda dēļ, pastāvīga pieeja šai lietai, ir īpaši svarīga.

Jau vairāk kā 20 gadus Passive House institūts ir apņēmis attīstīt Pasīvo ēku standartu, tādejādi samazinot līdz pat 40-75% enerģijas patēriņu apkurei un dzesēšanai jaunbūvēs; rekonstrukcijas gadījumos, enerģijas patēriņa samazinājums 75 - 95% ir ikdienišķa parādība.

Passive House institūts ir izveidojis sekojošu 10 punktu ieteicamo rīcību dokumentu, lai vietējā līmenī atbalstītu un ierosinātu celtniecības nozarē efektīvus klimata aizsardzības pasākumus:

- 1) Jaunās publiskās ēkas, kas pieder pilsētām vai pašvaldībām nākotnē tiks celtas tikai pēc Pasīvo ēku standartiem. Cik vien tas ir iespējams, jāizmanto atjaunojamā enerģija: papildus modernizācija ēkām ar atjaunojamo enerģiju sasniedzot *Passive House Plus* līmeni (ar pilnībā atjaunojamu energoapgādi) vai *Passive House Premium* (ar atjaunojamās enerģijas pārpalikumu). Tas pats attiecas uz pilsētas ierētajām jaunbūvēm, proti, mērķis ir sasniegt apkures un dzesēšanas patēriņu, kas mazāks par 15 kWh / m² uz ēku. Pašvaldības īpašumā esošo ēku rekonstrukcija vai izīrēšana tiks veikta piemērojot Passive House komponentes, kas nozīmē EnerPHit standarta rekonstrukciju vai arī restaurāciju, iegūstot samazinātu enerģijas patēriņu, ko pateicoties 10 punktu programmas faktoram, būs iespējams sasniegt. Atjaunojamā enerģija arī rekonstrukcijas gadījumā tiks ņemta vērā.

Pašvaldības Passive House skola
Frankfurtē/Vācijā. Foto: PHI

- 2) Pašvaldībai piederošā zeme tiks pārdota ar nosacījumu, ka uz tās veiktā būvniecība notiks saskaņā ar Passive House standartu vai arī esošo ēku rekonstrukcija tiks veikta izmantojot Passive House komponentes ar atjaunojamo enerģiju. Arī atbilstošas pārbaudes ir jānodrošina (piem., iepriekšēja plānošana ar pasīvās mājas plānošanas paketi).
- 3) Pašvaldības teritoriālā plānošana tiks pielāgota esošajiem klimata apstākļiem. Ēku topogrāfiskā situācija, blīvums un stāvoklis attiecībā pret sauli, vadošais vēja virziens, kā arī ēnojums tiks ņemts vērā. Šāda plānošana tiks atbalstīta ar saistošām mehāniskām un būvniecības energoapgādes sistēmas specifiskajām.
- 4) Pašvaldībām piederošiem mājokļu uzņēmumiem jaunās ēkas būs obligāti jābūvē pēc Passive House standarta un esošo ēku rekonstrukcija jāveic ietverot Passive House komponentes ar atjaunojamo enerģiju.
- 5) Pilsētai un vietējai pašvaldībai jāizveido finansēšanas programma investoriem un privātmāju īpašniekiem, lai ar pasīvo ēku celtniecības un rekonstrukcijas palīdzību iedrošinātu tos piedalīties klimata aizsardzības pasākumos, izmantojot Passive House komponentes un atjaunojamo energoresursu avotus.
- 6) Kvalitātes nodrošināšanai jāizmanto atskaites periodi, lai pārbaudītu, vai nepieciešamie standarti tiek faktiski nodrošināti celtniecības laikā. Atskaites periodos tiks iekļauti vairāki etapi, piemēram, plānošanas apstiprināšana, plānošanas izpildes termiņi, tikšanās uz vietas pēc ēkas karkasa pabeigšanas, tikšanās objektā pēc hermētisko konstrukciju pabeigšanas, pēc ēkas celtniecības pabeigšanas, novērtējums pēc tehniskajiem mērījumiem un arī ēkas sertifikācija.
- 7) Nākotnē pēc Pasīvo ēku standarta tiks attīstīti pilotprojektu *Climate-neutral* reģioni.
- 8) Jāpiedāvā informatīvi semināri un turpmāka apmācība, lai komunicētu ar investoriem, celtniekiem, ēku īpašniekiem (komerciālo un privāto), iedzīvotājiem, arhitektiem, amatniekiem, vietējām celtniecības kompānijām, teritorijas plānošanas ekspertiem un lēmumu pieņēmējiem politikā. Pirms būvniecības atļaujas izsniegšanas obligāta prasība, būs sniegt konsultācijas par šo tēmu. Pašvaldībām ir jānodrošina atbilstošas konsultācijas.

Daudzdzīvokļu ēkas rajons pēc PH standarta jaunā „Bahnstadt“ Heidelbergā. Foto: PHI

9) Ar informatīvo semināru un dažādu finansiālo stimulu palīdzību jācenšas iedrošināt ne tikai enerģijas taupošu sadzīves tehniku un celtniecības tehnoloģiju sistēmu pielietošana, bet arī intensīvi patērējošo elektroenerģijas tehnoloģiju nomaiņu.

10) Stingri jāpieturas un jāīsteno pašvaldību komunikācijas stratēģija un sabiedrisko attiecību kampaņas par Pasīvo ēku standarta celtniecību un atjaunojamo energoresursu izmantošanu. Lai gūtu plašāku ietekmi, tiks publicēti pētījumu rezultāti par atsevišķu ēku monitoringu datiem kā labās prakses piemēri, no kā mācīties un kam būtu jāseko.

Passive House institūts ir pārliecināts, ka visu iepriekš minēto pasākumu kopums veicinās nozīmīgu enerģijas patēriņa un siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanos, vienlaicīgi būtiski ietaupot arī pašvaldības izdevumus. Ir daudz piemēru no Eiropas un citu pasaules valstu pilsētām un pašvaldībām, kuras ir daļēji vai pilnībā ieviesušas šos iepriekšminētos ieteikumus, un veicinot klimata aizsardzību ir guvušas peļņu. Šis dokuments ir paredzēts, lai iedrošinātu citas pilsētas un pašvaldības, uzsākt reformas, kas mainītu esošo praksi celtniecība sektorā, jo klimata pārmaiņas skar mūs visus.

Wolfgang Feist

Passivhaus Institut
Dr. Wolfgang Feist
Rheinstraße 44/46
D-64283 Darmstadt

Tel. +49 (0)6151 82699-0
Fax +49 (0)6151 82699-11

E-mail: mail@passiv.de

Internet: www.passiv.de

Prof. Dr. Wolfgang Feist